

I to je Amerika

Jugo još vozi

Neodređeni broj juga i dalje krstari američkim prostranstvima. Odsečeni od matice, prepušteni sami sebi, bez rezervnih delova i odgovarajućeg servisa, odbijaju da se definitivno presele u istoriju

Ako se zanemari poslednja decenija, ono što se nekada zvalo Jugoslavija je u američkoj svakodnevici bilo uglavnom poznato u dve reči: Tito i jugo. I dok je nekadašnji najdraži sin svih naroda i narodnosti i dosta dugo nakon smrti ostao jedan od sinonima naše (bivše) zemlje, jugo se bio meteorski probio do kulturnog statusa posprdnog simbola zemlje, ali je i još brže nestao. Čak se

i u današnjim burnim vremenima mnogi sredovečni Amerikanci prisećaju Tita kao druge asocijacije na zadatu temu, dok je omiljeni četvorotočkaš već pao u zaborav. Glamurozna vremena pojavljivanja u holivudskoj filmskoj produkciji i pružanja utočišta zadnjici jednog Brusa Vilisa, dok je umirao muški, davno su prošla. Istina, i danas ga se sete u kasnim večernjim *talk-show* emisijama, kao primer najneverovatnijeg automobila koji je išao američkim drumovima. Ili, pak, u nategnuto humorističkim TV reklamama, gde se jedan od poznatih lanaca auto delova i servisiranja dosetio kako da ubedi kupce da oni imaju baš sve za sva kola. Nakon što kupac, pri kraju snaga, izmišljajući najrazličitije delove za opskurna kola, trijumfalno izusti: "Lamelu za juga, molim", prodavac uz ležeran

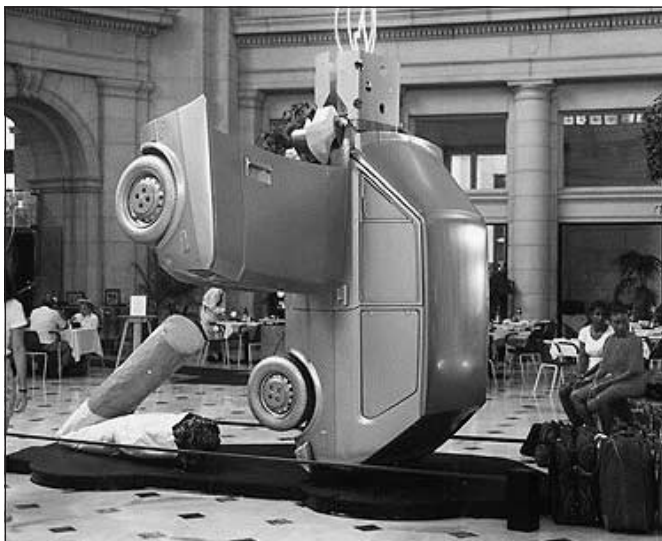
vini se opet, zbog nestašice benzina, neko dosetio da mu ugradi groteskni kotao, te je verovatno dodao i sekirče u kutiju sa alatom za usputna zaustavljanja radi nabavke "goriva".

Bez obzira na oreol neverice koji ga prati i (ne)opravdano omalovažavanje, činjenica je da je neko u Americi ipak kupovao ta kola, a istina je i da u pogledu karakteristika i danas na tržištu postoje modeli koji su vrlo slični jugu, kao što

su *geo metro* ili *ford festiva*. Blagi šok izaziva to što i dan-danas, nekih deset godina nakon propasti tog izvoznog poduhvata, neodređeni broj juga i dalje krstari američkim prostranstvima. Odsečeni od matice, prepušteni sami sebi, bez rezervnih delova i odgovarajućeg servisa, odbijaju da se definitivno presele u istoriju. Ako ništa drugo, tri su primećena u Atlanti u protekle dve godine, a najnoviji susret s jednim od njih inspirisao je i ovaj tekst. Prethodna dva su viđena u pokretu, bez mogućnosti da se nešto više sazna o njihovoj proš-

losti, starosti i zdravstvenom kartonu. Ali trećeg, glavnog junaka današnje priče, zatekli smo parkirano ispred supermarketa, našli mesto tik do njega, i nadali se da ćemo uspeti da upoznamo i vlasnika. Dok smo čekali, mogli smo da vidimo tipičnog crvenog juga, onakvog kakvog vidite svaki dan u domovini. Ponegde iskrivljena limarija, farba i dalje u pristojnom stanju, ipak daleko od raznih krševa koji se kotrljaju i ovdašnjim

putevima. I konačno, vlasnica se pojavljuje. Nas troje (organizovani smo u trojke, što se odmah vidi) iskačemo iz kola, presrećemo je i, uz kratak uvod, pitamo je za našeg mezimca. Ona radi u supermarketu, ali izgleda da je to jedan od slučajeva dodatnog finansiranja uz studije, što je ovde prilično uobičajeno. Vrlo je ljubazna, i po njenim reakcijama vidimo da nema pojma gde je ta Jugoslavija, niti šta se sa njom dešava. U pogledu joj se vidi da i ne sluti da razgovara sa dojučerašnjim nabedenim varvarima, a odnedavno perspektivnim demokratama. Pita nas da li je taj automobil tipičan za našu zemlju, te izriče nekoliko pohvala. Saznajemo da je u njenom vlasništvu poslednje tri godine, od ukupno trinaest godina otkako je pristao u

neku američku luku (Savana?), te da je njime došla iz Nju Orleansa. Istina, Nju Orleans, uz San Francisco, jedini je grad u kome nekako normalno možete da zamislite nekog ekshipika, sadašnjeg ekscentrika, koji iz nekog čefa vozi juga, u svom ratu sa materijalističkom opsesijom savremenog društva. U svakom drugom slučaju, budite sigurni da je bankovni račun bio isključivi motiv za odabir juga.

Fotografije su preuzete sa američkog sajta “Zastave” i predstavljaju radove studenata Škole vizuelnih umetnosti iz Vašingtona

Iz dalje priče saznajemo da ju je prethodni vlasnik kola savetovao da menja ulje češće od preporučene promene na svake tri hiljade milja, čega se ona striktno pridržava i, za ne poverovati, nije imala problema s njim u tom trogodišnjem periodu. Kao da

grada, izgleda da postoji i jugo koji može da odgovori zadatku. Bar jedan.

I tako, dok jedni od posustalog juga pokušavaju da naprave telefon, dok mu umetnici preživljavanja, domaći funkcionalni umetnici iz nužde, produžavaju život pogonom “na drva”, lepo je (sa)znati da postoji i jugo na koga možete da budete ponosni. Bar jedan.

BOJAN VUKAŠINOVIĆ

